

Briuselis, 2019 m. kovo 18 d.
(OR. en)

7613/19

SOC 225
EMPL 179
ECOFIN 312
EDUC 161

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2019 m. kovo 15 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 6635/19 + COR 1

Dalykas: Tarybos išvados dėl 2019 m. metinės augimo apžvalgos ir bendros užimtumo ataskaitos (2019 m. kovo 15 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl 2019 m. metinės augimo apžvalgos ir bendros užimtumo ataskaitos, kurias Taryba priėmė 2019 m. kovo 15 d. surengtame posėdyje.

Tarybos išvados dėl 2019 m. metinės augimo apžvalgos ir bendros užimtumo ataskaitos

PAŽYMĖDAMA, KAD

1. 2019 m. Komisijos parengtoje metinėje augimo apžvalgoje išdėstomi 2019 metų ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo ES ir jos valstybėse narėse politikos prioritetai: užtikrinti aukštos kokybės investicijas, reformomis siekti visų pirma našumo augimo, įtraukumo ir institucijų kokybės, taip pat užtikrinti makroekonominį stabilumą ir patikimus viešuosius finansus.
2. Ir toliau fiksuojamas ES ekonomikos augimas ir rekordinis užimtumo lygis, bet kol kas tai dar neatnešė visiems piliečiams ir visoms valstybėms vienodos naudos. Dabartinė ekonominė aplinka tik pradeda apgręžti didėjančios nelygybės tendenciją. Nors ES, pagal dabartines tendencijas, eina tinkamu keliu, kad pasiektų strategijos „Europa 2020“ 75 % užimtumo lygio tikslą, ir yra pozityvių pokyčių, dar anaipol nėra pasiektas tikslas užtikrinti, kad 20 mln. žmonių nebepatirtų skurdo ir socialinės atskirties rizikos.
3. 2018 m. lapkričio mėn. nedarbo lygis ES sudarė 6,7 % (o euro zonoje –7,9 %). 2018 m. trečią ketvirtį ES dirbo 239,3 mln. asmenų – 15 mln. daugiau nei pasiekus žemiausią užimtumo lygį krizės metu. Nuolat didėja moterų dalyvavimas darbo rinkoje, o praėjusiais metais užfiksuotas didžiausias vyresnio amžiaus darbuotojų užimtumo lygio augimas. Tačiau nedarbas ir ekonominis neaktyvumas kai kuriose valstybėse tebėra labai dideli, ypač tarp jaunimo ir žemos kvalifikacijos darbuotojų.
4. 2017 m. labai sumažėjo žmonių, kuriems kyla skurdo ar socialinės atskirties rizika, dalis. Palyginti su praėjusiais metais, daugiau nei penki milijonai žmonių išsivadavo iš skurdo arba socialinės atskirties, ir dabar bendras skurdą ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų skaičius yra mažesnis nei prieš 2008 m. krizę. Tačiau bendra tendencija slepia nuolatinius skirtumus tarp valstybių narių – kai kuriose valstybėse užfiksuota didesnė nei 2008 m. dalis žmonių, kuriems kyla skurdo ar socialinės atskirties rizika. Skurdo ar socialinės atskirties rizika, visų pirma vaikų, neįgaliųjų ir migrantų kilmės asmenų, tebėra problema. Pajamų nelygybė pirmą kartą po krizės pradžios šiek tiek sumažėjo, bet tebėra didesnė nei prieš krizę.

5. Reformų įgyvendinimas Europos Sąjungoje tebėra netolygus ir kol kas gana palanki ekonominė aplinka teikia galimybę patvirtinti struktūrines reformas, siekiant padidinti ekonominį atsparumą. Prioritetas turėtų būti teikiamas Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimui Sąjungos ir valstybių narių lygmeniu, deramai atsižvelgiant į atitinkamas kompetencijas, siekiant paskatinti didėjančią konvergenciją darbo rinkos, socialinių sąlygų ir gyvenimo lygio srityse.
6. Strategija „Europa 2020“ buvo naudojama kaip ilgalaikis strateginis pagrindas, kuriuo remiantis formuojama politika įgyvendinant Europos semestrą ir Užimtumo gaires. Artėja strategijoje „Europa 2020“ numatyto laikotarpio pabaiga ir reikėtų skirti reikiamo dėmesio naujo pagrindo, kuris pakeis šią strategiją, plėtojimui.

PABRĖŽDAMA, KAD

7. Dėl nenutrūkstamo ekonomikos augimo pagerėjo padėtis darbo rinkoje, sparčiai kuriamos naujos darbo vietos. Tačiau dirbtų valandų skaičius ir toliau auga daug lėčiau nei bendras užimtumo lygis. 2017 m. realiojo darbo užmokesčio augimas ir toliau atsiliko nuo našumo daugelyje valstybių narių ir tebėra žemesnio lygio, nei būtų galima tikėtis, atsižvelgiant į teigiamus darbo rinkos ir ekonominės veiklos rezultatus. Tik 2018 m. šis augimas paspartėjo. Dirbančiųjų skurdas tebėra nuolat didelis ir darbo rinkos segmentacija tebėra išsūkis daugelyje valstybių narių. Svarbu ir toliau skirti dėmesio užimtumo kokybei ir kiekybei, ypač potencialaus naujų technologijų, globalizacijos ir naujų darbo formų poveikio darbo rinkai kontekste.
8. Perkvalifikavimas ir kvalifikacijos kėlimas tebėra itin svarbūs politikos prioritetai siekiant užtikrinti įtraukią darbo rinką ir išnaudoti sparčių technologinių pokyčių potencialą. Žemos kvalifikacijos darbuotojams kyla didesnė rizika netekti darbo – kuo toliau, tuo labiau neatidėliotina, kad vykdant politiką būtų siekiama gerinti įgūdžių ugdymo galimybes tiems asmenims, kurie turi ribotas galimybes mokytis arba išvis jų neturi, arba kurie turi ribotas galimybes bandyti mokytis dirbdami, siekiant užtikrinti, kad jie galėtų pasinaudoti technologinių pokyčių teikiama nauda. Politikos priemonėmis turėtų būti toliau sprendžiamas įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties klausimas, visų pirma tuose sektoriuose, kuriuose labiausiai tikėtinas naujausių tendencijų poveikis. Didelį susirūpinimą kelia išliekanti didelė prastų mokymosi rezultatų koreliacija su žemu socioekonominiu statusu ir rezultatais darbo rinkoje.

9. Reikėtų visapusiškai išnaudoti šiuo metu nepakankamai atstovaujamų grupių potencialą darbo rinkoje. Reikėtų stiprinti migrantų kilmės asmenų, žemos kvalifikacijos darbuotojų, jaunimo ir neįgalųjų integraciją. Demografinius iššūkius atremti padėtų vyresnių žmonių aktyvumo skatinimo strategijos, kuriomis vyresnio amžiaus darbuotojams būtų padedama ilgiau dalyvauti darbo rinkoje. Geresnės galimybės gauti įperkamas ir kokybiškas vaikų priežiūros bei ilgalaikės priežiūros paslaugas ir derama profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros politika suteiktų daugiau galimybių moterims ir vyrams patekti į darbo rinką arba joje likti ir sumažintų vaikų ir pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų skurdo bei socialinės atskirties riziką. Valstybės narės stengiasi pagerinti priežiūros paslaugų teikimą, nors išlieka didelių skirtumų. Buvo įvykdyta daug valstybinių užimtumo tarnybų reformų ir dėl to daugelyje valstybių pagerėjo paslaugų teikimas. Tačiau valstybinių užimtumo tarnybų pajėgumų srityje tebėra didelių skirtumų tarp valstybių ir valstybėse nacionaliniu lygiu. Vis dar esama galimybių pagerinti aprėptį, veiksmingumą ir koordinavimą su socialinėmis paslaugomis, taip pat daugelio aktyvios darbo rinkos politikos priemonių veiksmingumą ir tvarumą.
10. Dėl palankios ekonominės aplinkos ir darbo rinkos pokyčių gerokai pagerėjo socialinė padėtis. Tačiau esama ženklų, kad ekonomikos augimo nauda pasiekia ne visus, kadangi namų ūkių pajamos auga lėčiau nei BVP. Keliose valstybėse narėse didėja skurdo gilumas, kuris yra vertinamas pagal skurdo gylį. Kai kuriose valstybėse narėse toliau mažėja apskaičiuojamas socialinių pervedimų poveikis skurdo mažinimui.

11. Socialinės investicijos ir prevenciniai metodai stiprina asmenų gebėjimą aktyviai dalyvauti visuomenėje ir ekonomikoje ir jie yra labai svarbūs, kad ekonomikos augimo nauda pasiektų visus. Ypač veiksmingos socialinės investicijos siekiant šalinti nelygybę ir spręsti iššūkius, su kuriais susiduria palankių sąlygų neturintys vaikai, yra investicijos į ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą. Be to, didesnis efektyvumas ir daugiau galimybių naudotis prevenciniais veiksmais, taip pat kokybiška gydomoji sveikatos priežiūra yra esminės sąlygos siekiant užtikrinti, kad gyventojai būtų sveiki ir aktyvūs, ir taip padeda didinti socialinę gerovę ir ekonominį klestėjimą. Siekiant užtikrinti visiems lygias galimybes ir stiprinti socialinę sanglaudą labai svarbios yra kitos paslaugos, pavyzdžiui, švietimas, mokymas, aprūpinimas būstu, taip pat tinkamas pajamų rėmimas ir parama (re)integruojantis į darbo rinką pajėgiems dirbti asmenims. Kiti veiksmai mokesčių sistemų modelių ir išmokų adekvatumo srityse gali padėti ekonomikos augimo naudai pasiekti visus ir sumažinti skurdą.
12. Valstybės narės toliau imasi priemonių siekdamas spręsti problemas, susijusias su demografiniais pokyčiais ir ilgėjančia tikėtina gyvenimo trukme. Siekiant reaguoti į Europos visuomenių senėjimo poveikį reikia nuolat dėti pastangas užtikrinti pensijų adekvatumą ir pensijų sistemų tvarumą, sutelkti dėmesį ir investuoti į kokybiškas paslaugas (visų pirma siekiant užtikrinti galimybes gauti sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugas), taip pat reikia efektyvesnės politikos prevencijos, reabilitacijos ir savarankiško gyvenimo srityse.
13. Atsižvelgiant į naujų darbo formų atsiradimą ir vis dažnesnius statuso profesiniame gyvenime pokyčius, visiems dirbantiesiems, įskaitant pagal nestandartines sutartis dirbančius darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis, reikia suteikti galimybes naudotis socialinės apsaugos priemonėmis, kartu atsižvelgiant į struktūrinius socialinės apsaugos sistemų skirtumus atskirose valstybėse narėse. Inovacijos socialinės apsaugos sistemų srityje ir jų pritaikymas yra būtini atsižvelgiant į naujas darbo formas ir ateities iššūkius užimtumo srityje.
14. Veiksmingas socialinis dialogas tebėra vienas svarbiausių Europos socialinės rinkos ekonomikos elementų, nors dialogo aktyvumas įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi. Socialinių partnerių dalyvavimas rengiant reformas gali padėti gerinti jų rengimą ir įgyvendinimą, didinti piliečių atsakomybę ir galiausiai pasiekti geresnių socialinių ir ekonominių rezultatų. Reikėtų skirti dėmesio tam, kad būtų užtikrintos pakankamos socialinių partnerių galimybės dalyvauti politiniuose debatuose. Pilietinės visuomenės organizacijų įtraukimas taip pat būtų svarbus užtikrinant, kad reformos būtų rengiamos ir įgyvendinamos veiksmingai.

15. Reikia apsvarstyti naują visuotinį strateginį pagrindą, kuriuo remiantis bus formuojama politika baigus galioti strategijai „Europa 2020“. Tokiame strateginiame pagrindame turėtų būti nuosekliai akcentuojamos socialinė ir užimtumo sritys, siejant jas su kitomis susijusiomis politikos sritimis. Taip pat jis turėtų būti suderintas su Europos socialinių teisių ramsčiu ir JT darnaus vystymosi tikslais.
16. Šiuo strateginiu pagrindu turėtų būti atsižvelgta į patirtį, susijusią su strategijos „Europa 2020“ tikslų pritaikymu ir su tokios strategijos stebėseną. Įgyvendinant būsimą strategiją turėtų būti remiamasi semestrų procesais, kurie buvo plėtojami pastaraisiais metais. Šiame kontekste palankiai vertinamas Užimtumo ir Socialinės apsaugos komitetuose jau pradėtas darbas vertinant patirtį, įgytą įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ – jis suteiks pagrindo ateities diskusijoms.

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

RAGINA VALSTYBES NARES:

- savo nacionalinėse reformų programose atspindėti metinės augimo apžvalgos ir bendros užimtumo ataskaitos prioritetus, taip pat įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį Sąjungos ir valstybių narių lygmeniu, tinkamai atsižvelgiant į jų atitinkamas kompetencijas;
- įgyvendinti 2018 m. konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas;
- intensyvinti pastangas siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų;
- siekiant konvergencijos, pasinaudoti Socialinių rodiklių suvestine, Užimtumo rodiklių apžvalga ir Socialinės apsaugos rodiklių apžvalga;
- plėtoti bendrą viziją dėl sistemos, kuri pakeis strategiją „Europa 2020“, ypač susijusių užimtumo ir socialinių aspektų srityje.

RAGINA KOMISIJĄ:

- užtikrinti, kad vertinant valstybių narių politiką būtų tinkamai atsižvelgta į užimtumo bei socialinius klausimus ir poveikį;
- svarstant apie galimus būsimus strateginius pagrindus remtis strategijos „Europa 2020“ rezultatais.

RAGINA UŽIMTUMO KOMITETĄ IR SOCIALINĖS APSAUGOS KOMITETĄ:

- įvertinti pažangą, padarytą siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų, taip pat priemones, naudotas įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ ir vykdant jos stebėseną, kad Tarybai būtų galima pateikti galutinę ataskaitą dėl strategijos „Europa 2020“, ir savo įnašu prisidėti prie Tarybos pozicijos dėl būsimo strateginio pagrindo;
- tęsti darbą, susijusį su daugiašale bei temine priežiūra ir lyginamąja analize, taip pat toliau stebėti užimtumo ir socialinę padėtį valstybėse narėse pasitelkiant Socialinių rodiklių suvestinę, Užimtumo rodiklių apžvalgą ir Socialinės apsaugos rodiklių apžvalgą, kad Tarybai Europos semestro proceso diskusijoms būtų pateikta objektyvių duomenų;
- glaudžiai bendradarbiauti su kitais patariamaisiais komitetais ir darbo grupėmis, visų pirma su Ekonomikos ir finansų komitetu, Ekonominės politikos komitetu, Švietimo komitetu, Vyresniųjų pareigūnų sudėties visuomenės sveikatos darbo grupe ir Europos valstybinių užimtumo tarnybų tinklu, tokiu būdu užtikrinant subalansuotą ekonomikos, užimtumo ir socialinių klausimų svarstymą vykdant Europos semestrą;
- toliau glaudžiai bendradarbiauti su Europos socialiniais partneriais ir pilietine visuomene siekiant tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu propaguoti veiksmingą socialinį ir pilietinį dialogą.